

1989, 19. března – Sdělení VONS č. 961 „Hana Marvanová a Tomáš Dvořák odsouzení“ o rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 odsuzujícím Tomáše Dvořáka a Hanu Marvanovou v souvislosti s demonstrací 28. října 1988 v Praze pro přípravu trestného činu pobuřování k podmíněným trestům odnětí svobody.

Ve dnech 16. a 17. března 1989 se u Obvodního soudu pro Prahu 1 konalo hlavní líčení v trestní věci proti aktivistům Nezávislého mírového sdružení JUDr. Haně Marvanové, nar. 26. 11. 1962, právniče OPBH, bytem Vrchlického 96, Praha 5, a Tomáši Dvořákovi, nar. 3. 7. 1965, bytem U Železné lávky 6, Praha 1. JUDr. Hana Marvanová je ve vazbě od 27. 10. 1988 a Tomáš Dvořák od 22. 10. 1988 (viz sdělení č. 788, 793, 797, 807, 827, 828, 837, 838, 893 a 957)¹. Obžaloba, zastoupená JUDr. Karlem Florianem, je vinila ze sepsání a předčítání petice o 9 bodech, podepsované 21. 8. 1988 pod sochou sv. Václava na Václavském náměstí. Podle obžaloby toto jejich jednání vyvolalo demonstrační pochod Prahou. Toto počínání bylo kvalifikováno jako pobuřování podle § 100/1a tr. z.. Obžaloba je dále vinila, že od září 1988 shromažďovali materiály napadající společenské zřízení a že na srazu NMS ve Lbíně dne 21. 10. 1988 podněcovali k účasti na manifestaci v Praze, plánované na 28. 10., čímž se měli dopustit přípravy k pobuřování podle § 7/1 k § 100/1a tr. z. a Hana Marvanová navíc i podle odstavce 1b uvedeného paragrafu – pobuřování proti obranyschopnosti republiky. Během hlavního líčení, jež řídil předseda senátu JUDr. Jan Bělohradský, bylo vyslechnuto celkem 17 svědků, mezi nimi několik příslušníků SNB. Obžalovaní nepopírali svůj podíl na sepisování petice, požadující mj. odchod sovětských vojsk, zrušení cenzury, svobodu projevu aj. Nicméně zdůrazňovali skutečnost, že pouze zaznamenali to, co vzešlo ze spontánní diskuse na místě samém. Petice nemá protisocialistický charakter a T. Dvořák ji nepředčítal v úmyslu vyzvat k protestnímu pochodu. Při veřejné diskusi na Václavském náměstí, jak potvrzují

svědkové z řad příslušníků SNB, Hana Marvanová napomínala ty ojedinelé účastníky, kteří se urážlivě vyjadřovali o čs. vedoucích představitelích. Nebylo ani dokázáno, že by obžalovaní vyzývali k pochodu. Příslušníci SNB před soudem nepotvrdili, že by oba obžalovaní vyvolali protestní pochod, a naopak shodně vypověděli, že T. Dvořák ani H. Marvanová nebyli v čele průvodu ani nevyvolávali hesla.

Pokud jde o druhý bod obžaloby, u H. Marvanové nebyl prokázán úmysl oslabit předkládanými návrhy obranyschopnost státu. Nebylo rovněž zjištěno, že by při setkání ve Lbíně, rozehnaném policií, obžalovaní vyzývali k účasti na manifestaci dne 28. 10., zakázané ONV pro Prahu 1². Tomáš Dvořák letáky, vyzývající k účasti na manifestaci, nijak nerozšiřoval.

Prokurátor JUDr. Karel Florian ve své závěrečné řeči v podstatě bez ohledu na průběh důkazního řízení tvrzení obžaloby zopakoval a požadoval tresty v polovině zákonné sazby, tzn. okolo 21 měsíců nepodmíněně.

V závěrečných řečech H. Marvanová i T. Dvořák vysvětlili motivy své společenské angažovanosti ve prospěch míru a při řešení složitých společenských problémů. Oba obhájci, JUDr. Josef Lžičař a JUDr. Otakar Motejl, přesvědčivě vyvrátili tvrzení obžaloby a navrhli zproštění viny.

Soud uznal H. Marvanovou i T. Dvořáka vinnými z přípravy pobuřování podle § 7/1 k § 100/1a tr. z., kterého se H. Marvanová měla dopustit shromažďováním a sepisováním písemností s protisocialistickým charakterem a T. Dvořák shromažďováním písemností a vyzýváním k účasti na manifestaci 28. 10. pomocí letáků. Oběma uložil trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců s podmíněným odkladem na dva a půl roku. Soud zaujal právní názor, že jednání obžalovaných dne 21. 8. 1988, žalované jako trestný čin pobuřování, by mohlo být kvalifikováno nanejvýš jako trestný čin výtržnictví, který však byl rozhodnutím prezidenta republiky 27. 10. 1988 amnestován. K tomu podotýkáme, že T. Dvořák a H. Marvanová byly skutečně až do října stíhány pro výtržnictví a teprve dodatečně byla kvalifikace jejich činů účelově změněna na pobuřování.

Prokurátor se na místě proti rozsudku odvolal jak co do výroku o vině, tak co do výroku o trestu. Obžalovaní se nevyjádřili. Zároveň soud usnesením rozhodl o propuštění obou obžalovaných z vazby. Prokurátor však napadl toto rozhodnutí stížností, která má odkladný účinek, takže Tomáš Dvořák a Hana Marvanová zůstávají ve vazbě. O stížnosti prokurátora bude rozhodovat Městský soud v Praze, což by měl podle zákona učinit co nejrychleji.

V budově soudu bylo asi 80 přátel obžalovaných, z nichž jen několika byl umožněn vstup do soudní síně. Hlavnímu líčení byl přítomen taky dr. Ivan Fiala z Čs. mírového výboru, dr. Alexandr Klimeš z Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a novináři ČTK a Rudého práva.

I když se rozsudek vyneseny nad H. Marvanovou a T. Dvořákem zdá za dané situace poměrně mírný, pokládáme jej za nespravedlivý, protože oba obžalovaní se ve skutečnosti nedopustili žádného trestného činu. Naopak jejich aktivita svědčí o jejich zodpovědném přístupu ke společenským otázkám. Je ostuda, že se justiční orgány propůjčují momentálním potřebám mocenské elity a popírají tak svou nezávislost.³

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 6, s. 6–7.

POZNÁMKY

¹ Dokumenty č. 792, 797, 801, 811, 831, 832, 841, 842, 897 a 961. K trestnímu stíhání Tomáše Dvořáka a Hany Marvanové v souvislosti s manifestací 21. srpna 1988 v Praze a k trestnímu stíhání T. Dvořáka a H. Marvanové a L. Vydry v souvislosti s manifestací 28. 10. 1988 v Praze viz dále sdělení VONS č. 973, 1006 a 1108, dokumenty č. 977, 1010 a 1112.

² Správně ONV v Praze 1.

³ Dne 1. 12. 1988 se v Praze ustavil Výbor na obranu Hany Marvanové, Lubomíra Vydry, Tomáše Dvořáka a Tomáše Tvarocha. Jeho členy byli Zdeněk Bálek, Jiří Dienstbier, Jan Hrudka, Anna Hrudková, Václav Malý, Jana Petrová, Jiří Pavlíček a Jan Svoboda. Informace o založení výboru viz in: *Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 21, s. 14–15.* Prohlášení výboru určené veřejnosti objasňovalo cíle Nezávislého mírového sdružení a informovalo o aktivitách jeho členů v souvislosti s manifestacemi konanými 21. srpna

a 28. října 1988, o vzetí do vazby a trestním stíhání T. Dvořáka, H. Marvanové a L. Vydry v souvislosti s těmito manifestacemi a o vzetí do vazby a trestním stíhání Tomáše Tvarocha za rozšiřování petice vyzývající k jejich osvobození. Prohlášení končí výzvou: „*Obracíme se na všechny svobodně smýšlející občany naší země a jejich skupiny i na světovou veřejnost, aby každý, komu není osud Tomáše Dvořáka, Hany Marvanové a Lubomíra Vydry lhostejný, projevil podle svých možností účinnou solidaritu s těmito našimi přáteli, s jejich rodinami i s jejich občanskou aktivitou, která je pravým důvodem jejich uvěznění. Solidarita s vězňenými je pro ně i pro jejich blízké významnou posilou v těžké situaci a je také tlakem na mocenské orgány, aby upustily od tohoto nesmyslného a nespravedlivého postupu proti třem našim přátelům. Vaše solidarita může nejen pomoci tomu, aby se mohli vrátit ke svým rodinám a ke své společensky prospěšné práci, ale může také odradit mocenské orgány od podobných zásahů proti dalším našim občanům.*“ Prohlášení je uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 10/4, sign. IV/1, kart. 8. K případu Tomáše Tvarocha trestně stíhaného za rozšiřování petice vyzývající k propuštění Tomáše Dvořáka, Hany Marvanové a Lubomíra Vydry na svobodu viz sdělení VONS č. 851, 861, 873 a 880, dokumenty č. 855, 865, 877 a 884.

Na podporu Hany Marvanové – svobodné matky čtyřletého dítěte – vznikla petice žen datovaná 13. 2. 1989, která byla adresována režimnímu Výboru československé veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci. Výbor na petici nereagoval, což kritizovala Zora Bártová v dopisu výboru z 2. 4. 1989 (do té doby petici podepsalo celkem 380 žen). Informace o dopisu Zory Bártové viz in: *Informace o Chartě 77*, r. 12, 1989, č. 8, s. 19. O případu T. Dvořáka a H. Marvanové referoval článek „Peace activists freed in Czechoslovakia“ in: *KNS News Roundup*, 1989, č. 325 (11. 5.), s. 18. Článek je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 9/1, sign. IV/2, kart. 8.